

ارتقاء کیفیت فضاهای شهری در سواحل کشور کانادا

مهندس فاطمه فاضلی

چکیده

با گسترش شهرها و صنعتی شدن آنها تمایل انسانها برای حضور در فضاهای شهری طبیعی بیشتر شده است. همچنین ضرورت احیای مناطق متراکم و آسیب دیده شهری و حفاظت و بهسازی منابع طبیعی در شهرها و افزایش کیفیت فضاهای شهری زیست محیطی در دامان طبیعت به شدت احساس می شود. با توجه به این دیدگاه ها، احیاء و باز زنده سازی سواحل دریاها، اسکله ها و فضاهای سبز و برقرار کردن ارتباطی میان آنها، نیاز به هماهنگی رویکردهای زیست محیطی با مسائل شهری (اجتماعی، فرهنگی، ..) دارد و راهکارها باید به گونه ای انتخاب شوند که تعادلی میان رویکردهای شهری، زیبایی شناختی و اکولوژیکی برقرار شود. توسعه سبز که مبنی بر توسعه پایدار است متأسفانه هنوز بطور جدی در کشور مطرح نشده و در صورت مطرح شدن گامی در جهت اجرا برداشته نمی شود. در صورتیکه در محافل پیشرفته ی و مهم جهان، توسعه سبز مبنی بر تحقیق ها و مطالعات بسیار کارشناسی شده، مطرح و پی گیری می شود. لازم است با بررسی تجربیاتی در زمینه باززنده سازی و احیاء فضاهای سبز شهری و سواحل دریا در تورنتو به نتایجی درباره کیفیت فضاهای شهری دست یافته و در جهت رسیدن به فضاهای شهری با کیفیت بالا جهت حضور بیشتر شهروندان گامی برداشته شود.

واژگان کلیدی

شهر، فضای شهری، اسکله، ساحل دریا، تورنتو

مقدمه

این مقاله به بررسی روند احیاء فضاهای شهری ساحلی و اسکله تورنتو می پردازد و اینکه چگونه کاربری های صنعتی از لبه های ساحل خارج شده و به جای آن کاربری های مسکونی، تفریحی، فرهنگی جایگزین شدند. هدف از احیاء و بازسازی سواحل تورنتو فراهم آوردن تسهیلاتی می باشد که نیازهای تمام شهروندان را از طریق قراردادن امکانات تفریحی، ترازیت، دوچرخه و بالابردن مناظر و چشم اندازهای نواحی عمومی در کریدور این سواحل برآورده سازند.

در سال ۱۹۹۹ شهر تورنتو و دولت کانادا و نیروی کار تشکیل مجدد گروه اسکله ی تورنتو را در جهت ایجاد و توسعه مالکیت مشترک و طرح تجاری برای تشکیل کاربری های جدید بنا نهادند.

بطور کلی در سواحل تورنتو روش توسعه اکوسیستمی با توجه به طرح این جمله که «هر موضوع به موضوع دیگر مرتبط است» مطرح شد، این گفتار روابطی را میان فعالیت انسان و جهان طبیعی و تاثیرات گوناگون سلامت و تخریب محیط بر فعالیت اقتصادی و اجتماعی یافته است و شیوه توسعه ای را بیان کرده است که تنها از طریق تغییر برنامه ریزی ساحل و توسعه از میان فصل مشترک محیط، اقتصاد و جامعه بتوان سلامت و کاربری واقعی ساحل را به آن بازگرداند.

با این تغییرات در طول سالها، ساحل تورنتو از یک بندر صرفاً صنعتی و تجاری به فضای شهری پویا و سرزنده جهت حضور بیشتر شهروندان تبدیل شده است و نیز سبب افزایش تعاملات مثبت اجتماعی شده است.

تاریخچه

لبه آبی تورنتو، ساحل و کناره دریاچه ی انتاریو^۱ در شهر تورنتو در کانادا است. محدوده آن ۴۶ کیلومتر بین دهانه نهر اتوبیکوک^۲ در غرب و رودخانه روگ^۳ در شرق است. تمام قسمتهای این ساحل به طور چشمگیر و قابل توجهی از حالت منجمد و برفی طبیعی خود تغییر یافته است.

در اوایل سال ۱۹۰۰ میلادی، ساحل بندر تورنتو آلودگی های زیادی داشت و به محل دفن زباله ها تبدیل شده بود. این محلها توسط فاضلاب. لاشه های حیوانات مزرعه و زباله های خانه های خلیج به مدت سالها پر شده بود.

تصویر ۱: بندر تورنتو در سال ۱۹۱۹
تنها بندر در حال ساخت منطقه
ماخذ: www.answers.com

تصویر ۲: خیابان یورک در سال ۱۹۱۰
که محل دفن زباله ها بود
ماخذ: www.wikimedia.org

- 1 - Ontario
- 2 - Etobicoke
- 3 - Rouge

بندر جدید تورنتو در طول سالها و حوالی جنگ جهانی اول در میان دفن زباله ها وجود داشت تا دستیابی به کانالهای دیگر را امکان پذیر سازد. ساحل مرکزی تورنتو به عنوان یک ناحیه صنعتی مهم به مدت سالها عمل می کرد که دستیابی و حمل و نقل را برای اتحادیه های بندری در شرق و غرب فراهم سازد.

تصویر ۳: لبه آب در مرکز شهر تورنتو
 ماخذ: www.wikipedia.com

احیاء فضاهای شهری در سواحل شهر تورنتو

باز زنده سازی نواحی ساحلی به عنوان موضوع اصلی مذاکرات در تورنتو به مدت ده ها سال وجود داشت. در سال ۱۹۷۲ دولت فدرال پروژه بندرگاه ساحلی مرکزی را بنا نهاد که بخشی از اسکله مرکزی را از کاربری های صنعتی به کاربری های مسکونی، تفریحی و فرهنگی تغییر دهد. مرکز بندرگاه ساحلی مرکزی و ترمینال ساحلی کوئینز، میراث و اثرات این تلاش جهت باززنده سازی است.

بطور کلی در سواحل تورنتو روش توسعه اکوسیستمی با توجه به طرح این موضوع که « هر موضوع به موضوع دیگر مرتبط است» مطرح شد، این گفتار روابطی را میان فعالیت انسان و جهان طبیعی و تاثیرات گوناگون سلامت و تخریب محیط بر فعالیت اقتصادی و اجتماعی یافته است و شیوه توسعه ای را بیان کرده است که تنها از طریق تغییر برنامه ریزی ساحل و توسعه از میان فصل مشترک محیط، اقتصاد و جامعه بتوان سلامت و کاربری واقعی ساحل را به آن بازگرداند.

این توسعه اکوسیستمی در سالهای ۱۹۹۰-۱۹۸۵ به سرعت مورد مقبولیت عام قرار گرفت و در رسانه به عنوان «یک موضوع پر هیجان» و «موج آینده» یک اقدام سبز اساسی مورد تحسین طرفداران محیط زیست، دانشگاهیان، سیاستمداران و صاحب نظران قرار گرفته توصیف شد. اصول روش اکوسیستم در بسیاری از برنامه های حفظ منطقه، مترو، شهرداری و گزارشات هیات درباره برنامه ریزی توسعه در اونتاریو دیده شده است.

در اواخر سال ۲۰۰۱، به دنبال پیشنهادات نیروی کار، حکومتیهای شهری و استانی و فدرال، شرکتی را در جهت احیای اسکله تورنتو ایجاد کردند، تا یک رویکرد جامع و وسیع را برای باززنده سازی اسکله تورنتو اداره و هدایت نمایند. سه سطح دولتی و حکومتی نیز متعهد شدند که ۱/۵ میلیون دلار برای اجرای این ابتکارات پرداخت کنند. اسکله تورنتو توسط یک گروه حکومتی ۱۳ عضوی که هیات مدیره را تشکیل می داد مورد توجه قرار گرفت.

باززنده سازی ساحل تورنتو یکی از بزرگترین پروژه های باززنده سازی نواحی شهری است که در حال حاضر با ۸۰۰ هکتار زمین باززنده سازی شده تحت نظر امریکای شمالی قرار دارد که دورتر از بزرگترین مرکز شهری و فرهنگی و تجاری در کانادا می باشد.

با توجه به طرح جامع مناطق ساحلی تورنتو، این مناطق در بردارنده ۴۰۰۰۰ ساکن جدید، ۴۰۰۰۰ شغل و ساختار ترانزیتی جدید و ۳۰۰ هکتار از فضاهای دولتی و پارک ها می باشد.

طرحهای ساحل تورنتو قابلیت دسترسی عمومی را به ساحل و توسعه پارک ها و فضاهای عمومی به عنوان املاک مهم، تعیین و معرفی می کند. سواحل تورنتو دارای یک طرح مشاوره ای عمومی وسیع است که در بردارنده ی بیش از ۵۰ جلسه ی عمومی و سهامداری در سال است. سواحل تورنتو حداقل پانزده جدول را در ۶۵ سال اخیر طراحی کرده است. جدیدترین مورد آن رقابت طراحی مبتکرانه برای اسکله مرکزی است که در سال ۲۰۰۶ بوجود آمد. این جدول توسط تیم وست ایت^۱ هدایت می شد. یک معمار شهری و شرکت طراحی شهری از روتردام^۲ در رابطه با اقدامات صورت گرفته توسط دی، تی، ای، اچ^۳، یک معمار از تورنتو، یک معمار منظر شهری و شرکت طراحی شهری نیز در آن دخیل بودند. هدف این طرح فراهم کردن چهره جدیدی برای اسکله مرکزی بود. این طرح در بردارنده تفرجگاهی بزرگ در کنار فضاهای سبز وسیع و فضاهای آبی می باشد. پل ها و موج شکن هایی که از پیاده روها بوجود می آیند، دسترسی عمومی پایداری را به سمت ساحل فراهم می کنند. در این طرح نیمه جنوبی ترمینال کوئینز کوی^۴ به یک پیاده روی عمومی تبدیل شد.

- 1 - West
- 2 - Rotterdam
- 3 - DTAH
- 4 - Queen's Quay Terminal

تصویر ۴-۲۵: طرح ساحل مرکزی تورنتو (سیمکو) - طراح: گروه West و DTAH
 ماخذ: www.architonic.com

همچنین پیشنهاد این طرح نیاز به ارتباطات قوی تر شمالی - جنوبی بین بندر و مرکز شهر فراهم خواهد کرد. هدف ایجاد یک طرح مشاوره ای عمومی است که تا حد امکان شامل و در برگیرنده محیط بوده و اطمینان دهد که محدوده کاملی از عقاید و دیدگاهها و نظریات در آن وجود دارند. کامپل می گوید: در سراسر جلسات عمومی و وب سایت مشاوره ای تمام افراد جذب شده می توانند مطلع گردند و بازخوردهایی را در هر مرحله در این فرایند فراهم خواهد کرد. همانطور که عنوان شد دولت کانادا، ایالت اونتاریو و شهر تورنتو برای نظارت و هدایت باززنده سازی ساحل تورنتو گروه مرکز ساحلی تورنتو را تشکیل دادند.

عوامل اصلی احیاء ساحل تورنتو را می توان موارد ذیل برشمرد:

- ۱- دسترسی عمومی
- ۲- طراحی برتر
- ۳- توسعه قابل توجه
- ۴- توسعه اقتصادی
- ۵- پایداری اقتصادی

نهایتاً در سال ۲۰۰۹ دو پروژه باززنده سازی سواحل تورنتو برنده جایزه طراحی شهری تورنتو شد. در ۲۲ سپتامبر ۲۰۰۹ اسکله اسپندینگ^۱ و از مرکز ساحلی تورنتو و طرح جامع برای پارک دریاچه اونتاریو جایزه برتر را دریافت کرد. جایزه طراحان شهری از شهر تورنتو، به اهمیت مشارکت بوده و تایید کردند طبق آن معماران، معمارن منظر، طراحان شهری، هنرمندان، دانشجویان طراحی و سازندگان شهر باید قابلیت زندگی در تورنتو را مورد نظارت قرار دهند.

الویت اصلی سازمان مرکز ساحلی تورنتو برتری طراحی است. هدف سازمان این است که هر فضایی در اسکله تورنتو ساخته شود، از ساخت خیابان تا پارک باید هنرهای عمومی و استانداردهای جدیدی را برای معماری و فضای عمومی داشته باشد.

برنامه ها و مطالعات در جهت طراحی سواحل تورنتو

انتخابات کانادا در سال ۱۹۷۲، مرحله دیگری را در تغییر و تبدیل نواحی ساحلی مرکزی دورتر از کاربریهای صنعتی مشاهده کرد. آزادی خواهان فدرال وعده دادند که با سلب مالکیت نواحی که از خیابان بتارست^۲ به خیابان یورک^۳ در راستای ساحل دریا، پروژه بندرگاه ساحلی مرکزی تورنتو را بهبود بخشند. برخی از ساختمانها مانند پایانه دیوار ساحلی کوئین^۴ و بندرگاه ساحلی مرکزی، دوباره طراحی و مدلسازی

1 - Spanding
 2 - Bathurst
 3 - York
 4 - Queen

و سایر موارد (ساختمانها) از بین رفته و با ساختارهای جدید جایگزین شدند. نواحی دیوار ساحلی کونین به طور قابل توجهی به کاربری های تفریحی و فرهنگی تغییر یافتند و نواحی شمالی این دیواره ساحلی به برجهای مسکونی با مالکیت مشترک توسعه یافتند. ناحیه بین خیابان یورک و جارویس^۱ در راستای دریا به جز پایانه گذرگاه جزیره تورنتو در مالکیت خصوصی باقی ماندند. در راستای جریان آب در این منطقه نواحی مسکونی و هتل کاستل هاربر^۲ نیز ساخته شدند.

بارگیری به بندر تورنتو در پنجاه سال گذشته، کاهش پیدا کرده است و سایر شیوه های حمل و نقل در آن جایگزین شدند. کمیسیون بندری تورنتو سرانجام منحل شد و زمینهای آن به جز زمینهایی که به طور خاص و ویژه تحت کنترل مقامات بندری تورنتو قرار داشتند به شهر انتقال یافتند. دولت فدرال اقتداری را در کل کشور کانادا ایجاد کرد تا به مدیریت این بندرها به شیوه های تجاری بپردازد. مقام صاحب اختیار بندر و فرودگاه به دنبال تعهد و اختیارش، تلاشی را در جهت افزایش سودمندی مکانهایی همچون پایانه کشتی ها و سرویس معابر و گذرگاهها انجام داد.

مزایده های تورنتو در المپیک های تابستانی ۱۹۹۶ و ۲۰۰۸ طرحهایی را برای بیشتر ساختمانهای جدید مورد توجه قرار دادند که باید در مسیر جریان آب قرار می گرفتند که سه سطح از دولت برای خرج زیاد آن متعهد شده بودند و این در صورتی بود که این بازیها برنده می شدند، اما در هر دو تلاش تورنتو مزایده خود را به دلیل فقدان تنوع و گوناگونی در ساختمانهایی که طراحی و تشکیل شده بودند از دست داد. به جز ساختمانهای تجاری در بندرگاه که چشم اندازی عالی از آب رودخانه داشتند و نهایتاً ساحل دریا کماکان بدون تغییر باقی ماند. آخرین مزایده توسط تورنتو برای بازار و نمایشگاه جهانی ۲۰۱۵ نیز جهت استفاده از مکانهای ساحلی جهت اصلاح و تطبیق بازار طراحی شد، اما این مزایده نیز با شکست مواجه شد.

از تاریخ ۲۰۰۸، بیشتر زمینهای به سمت شرق خیابان یانگ^۳، در اطراف شرق رودخانه دون برای ایجاد و توسعه مجدد صورت گرفته توسط شرکت بازنده سازی ساحل تورنتو تعیین شدند. این طرحها باید با پیشرفت و توسعه کم و اندک اما برجسته ایجاد شدند که ساحل را برای کاربری های عمومی و دولتی که شامل موارد تفریحی می شد در معرض عموم قرار می داد.

توسعه ی اکوسیستمی در تورنتو

روش توسعه ی اکوسیستمی در کمیسیونی که بر حفظ ارتباطات و یکپارچگی، کیفیت، قابلیت تولید، ارزش و سلامت اکوسیستم متمرکز است، به این عقیده که هر موضوعی به موضوع دیگر مرتبط است، تأکید دارد. همان طور که این روش پیشنهاد کرده است، می بایستی شهرها به عنوان اکوسیستم های طبیعی در نظر گرفته شوند که درون آنها، اقدامات محیط زیستی، اقتصادی و جامعه به یکدیگر مرتبط و به طور دو جانبه ای بنیادی می باشند. بنابراین، مطالعات و برنامه های مرتبط به ساحل می بایستی به صورت هماهنگ و انسجام یافته صورت بگیرد و به بررسی روابط میان موضوعات اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی بپردازد.

این مسئله تا حدی مهم می باشد که انتخاب روش اکوسیستم کمیسیون در دوره ی علاقه ی وافر مردم به مسائل محیط زیستی اتفاق بیفتد. این دوره به عنوان دومین موج محیط زیستی (سبز) در کانادا توصیف شده است که در سال ۱۹۸۹، به اوج خود رسیده بود، و نه تنها شاهد افزایش فعالیت های اداره ی عمومی بلکه فشار مستقیم مردم بر دولت بود که دولت نیز در پاسخ، نظارت های جدید سیاست مرتبط به محیط زیست را به تصویب رساند و قانون، برنامه ها و اعمال محیط زیستی را بهبود بخشید. تأکید کمیسیون بر طرفداری از محیط زیست می تواند به عنوان یک واکنش مشابه در نظر گرفته شود. انتخاب روش اکوسیستم مانند شیوه ای بود که به گرایش عمومی واکنش نشان داد و در ایجاد حمایت برای توسعه ساحل از میان یک طیف گسترده ای از طرفداران مانند طرفداران محیط زیست که مخالف نیاهای و نتایج رشد بودند، به کار رفت.

راه حل این روش این بود که کیفیت خوب زندگی و رشد اقتصادی نمی توانند در یک محیط رو به انحطاط از لحاظ بومی پایدار بمانند. محیط زیست یا سلامت آن به عنوان پیش نیازی در رشد اقتصادی به حساب می آید، و در نتیجه ترمیم محیط زیست به عنوان یک دلیل ابتدایی در توسعه ی ساحل می شود. همانطور که مک کنیز اشاره می کند، دومین موج طرفداران محیط زیست، یک گام دوستانه به سوی دولت بود که مفاهیمی هم چون محرک بازار - محور پیشنهاد مدیریت جانبی، خوش بینی تکنولوژیکی، مذاکرات بدون جنگ و دشمنی، تغییر پذیری منظم را در تلاشهایش برای حل مشکلات دنبال می کرد. به معنای دقیق تر، ارتباط محیط و توسعه در روش اکوسیستم از طریق بیانات رایج به صورت یکسان درآمدند.

بنابراین روش اکوسیستم قابلیت رسیدگی به اقدامات محیط زیستی را دارد که نام آنها تلویحاً ذکر شد. همانطور که هاروی اشاره می کند، بحث کنونی بر سر واژه هایی مانند طبیعت و محیط زیست از حاشیه های اصلی درگیری های

1 - Jarvis

2 - Harbour Castle

3 -Yonge

سیاسی می باشد، به این دلیل که این واژه ها معانی جامعیت و شیوع اقداماتی را انتقال می دهند که می توانند به آسانی از طریق سیاستهای متخصصان جذب شوند.

توسعه پایدار در تورنتو^۱

در سال ۲۰۰۷ در تورنتو کنفرانسی درباره توسعه سبز^۲ مطرح گردید. در این نشست توسط متخصصین مختلف، راهکارهایی استاندارد شده برای رسیدن به توسعه سبز ارائه گردید.

پس از بحران نفتی در سال ۱۹۷۳ میلادی، همچنین گسترش کارخانه ها و مراکز صنعتی و افزایش آلاینده های محیط زیست، واژه ی توسعه پایدار شکل گرفت. بحث توسعه پایدار در ابتدا مربوط به دو موضوع مهم بود. اولی همان غیر قابل تجدید بودن منابع انرژی فسیلی و دومی آلودگی محیط زیست و کره ی زمین بود. به سرعت بحث توسعه پایدار ویژگیهای خاص خود را پیدا نمود و زیر بنای توسعه در دنیا قرار گرفت. ولی به تازگی در سالهای اخیر متفکران دریافتند این بحث بسیار ایده آلی مطرح شده و عملاً در دنیای واقعی دستیابی کامل به آن غیر ممکن است. لذا به تازگی بحث توسعه سبز بر پایه مصرف حداقل انرژی، حفظ محیط زیست، نگهداری انرژی و مواهب محیط زیست برای نسلهای آینده، برخورداری و استفاده از انرژی های تمیز و غیر فسیلی، و ... تدوین گردیده است. اکنون در تمام کشورهای پیشرو تمام طرح ها و برنامه ها از انرژی گرفته شده تا شهرسازی بر این اساس صورت می گیرد. یکی از جدیدترین دستاوردها در تورنتو کانادا در ژانویه سال جاری ۲۰۰۷ طی تدوین سیاست نامه ای نسبتاً کامل، منتشر شد. در این توافق نامه استانداردهای کلیدی و پایه برای محیط شهری عبارتند از

۱. بهتر کردن کیفیت هوا

۲. کاهش گازهای گلخانه ای و اثرهای گرمایی محیط شهری

۳. افزایش بازدهی انرژی

۴. افزایش کیفیت آب و بازدهی بیشتر آن

۵. کاهش زباله های جامد

۶. محافظت از جنگلها و حیات وحش محل سکونت

هر یک از این موضوع ها در چارت های جداگانه به صورت بسیار کاربردی توضیح داده شده است. به عنوان نمونه در یکی از بخش های مربوط به کیفیت هوا آمده است که در ساختن بناها باید حداقل پنجاه درصد فضای پشت بام را به فضای سبز چند محصولی اختصاص داد. این فضای سبز باید پانزده سانتیمتر عمق داشته باشد. بقیه فضای پشت بام را باید با مصالح محلی (که نیاز به صرف انرژی و هزینه حمل و نقل کمتر و در نتیجه حفظ منابع انرژی می گردد) که دارای رنگ روشن هستند، پوشانده شود. رنگ روشن برای بازتاب نور خورشید به منظور کاهش اثر زبان آور گلخانه ای در شهرها می باشد.

احیاء و بازسازی سواحل کوئینز^۳ در تورنتو

هدف از احیاء و بازسازی سواحل کوئینز فراهم آوردن تسهیلاتی می باشد که نیازهای تمام شهروندان را از طریق قراردادن امکانات تفریحی، ترانزیت، دوچرخه و بالابردن مناظر و چشم اندازهای و نواحی عمومی در کریدور سواحل کوئینز بر آورده سازند.

در این طرح می توان دریافت که چطور پیکر بندی مجدد آژادراه گاردینر و بلوار ساحل دریاچه در این منطقه می تواند به اهداف شهر و سواحل تورنتو دسترسی پیدا کند. به طوریکه شامل تلفیق و یکپارچه سازی مطالعات شهری و گاردینر و تلاش های صورت گرفته در این زمینه می باشد. موارد مورد توجه در احیاء اسکله کوئینز به شرح ذیل است:

۱. ارزیابی زیست محیطی و مجزا و منفرد

۲. مطالعات طراحی شهری

۳. طراحی ناحیه عمومی و مفاهیم مهندسی

این روش منحصر به فرد و یکپارچه قصد دارد تضمین نماید که اهداف طراحی شهری و شهر سازی در کانون آنالیز فنی قرارداد و محیط شهری جدیدی که با استفاده از برتری ها و مزیت های طراحی توصیف می گردد ناشی از این تلاش می باشد.

تصویر ۴: ترمینال اسکله ای کوئینز کوی
ماخذ: www.wikipedia.com

1 - www.isiri.com

2 - The Toronto Green Development standard

3 - Queen's Quay

تصویر ۴-۲۴- جدا شدن نوار ساحلی از فضای شهری توسط شاهراه گاردینر
 ماخذ: www.waterfronttoronto.com

شاهراه گاردینر

در دهه ۱۹۵۰ پروژه شاهراه گاردینر^۱ با اتصال نواحی حومه ای شهر به بخشهای غربی بطور چشم گیری ساحل غربی را تغییر داد. با پیشرفت تورنتو و توسعه بیشتر زمینهای مرکز شهر، صنعت با جستجوی زمینهای ارزانتر در نواحی حومه ای به خارج از نواحی مرکزی حرکت کرد. این مورد باعث از بین رفتن بسیاری از مکانهای آلوده شد. (برخی از کاربری های اصلی بندر تورنتو، ذخیره نفت و زغال سنگ، دفن زباله و تولیدات سنگین بود)

برخی معتقد بودند که بزرگراه گاردینر که در شمال ساحل قرار داشت به عنوان مانعی مهم برای توسعه مجدد و طراحی شهری سواحل بود. این بزرگراه که شهر را از دریاچه جدا می کرد اغلب به عنوان یک مانع بصری و فیزیکی برای عابرین پیاده ای بود که از شهر به سوی ساحل می رفتند. طرحها و پیشنهاداتی برای بزرگراه با یک مسیر با ۱۰ خط می توانست جایگزین شود. اما هزینه چنین طرحهایی به شدت گران بود و در بردارنده اختلالات ترافیکی زیاد و حجیمی بود. سایرین مدعی هستند که خطوط راه آهن در شمال شاهراه گاردینر موانع واقعی هستند. همچنین عده ای دیگر معتقدند برجهایی با مالکیت مشترک در راستای سواحل در دهه ۱۹۹۰ و ۲۰۰۰ هم به عنوان مانع و یک مورد جدا کننده ساخته شده اند.

تصویر ۴-۲۶- بزرگراه گاردینر و در مجاورت آب
 ماخذ: www.nanosresearch.com

ارزیابی محیطی کامل و جامع که توسط مرکز ساحل تورنتو^۲ و شهر تورنتو^۳ مورد حمایت قرار گرفت، امکان پذیر بودن هزینه های آن نقاط بالقوه و تاثیر آنها بر امتداد شرقی ترین نواحی جاده ها را بررسی می کند. عنصر کلیدی این ارزیابی که انتظار می رود هزینه تقریبی آن ۸ میلیون دلار باشد یک بررسی طراحی شهر جامع است که این اطمینان را می دهد که فرایند بررسی بر کیفیت مکان می باشد. بنابراین در حالیکه این فرایند موضوعات حمل و نقل را بررسی خواهد کرد به بررسی آینده شاهراه گاردینر در مفهوم و زمینه کلی ایجاد یک شهر بهتر نیز خواهد پرداخت.

تصویر ۴-۲۷- بزرگراه گاردینر در طول ساحل که فضای سبز شهری را از لبه های ساحل جدا کرده است
 ماخذ: www.wikipedia.org

آینده ی آزاد راه گاردینر بازسازی و احیاء سواحل تورنتو و فرصت بسیار خوبی برای شهر، استان، کشور فراهم می آورد تا تضمین نماید که تورنتو همچنان در بین بهترین مناطق زندگی و کار در جهان قرار دارد. ساحل تورنتو تلاش می کند تا نتایج مورد انتظار مردم از احیاء و بازسازی این نواحی را برآورده سازد. این نتایج شامل پارکهای مهم و امکانات تفریحی و جوامع پایدار جدید می باشد که مردم توانایی مالی پرداخت آن را دارند. اجرای پروژه سواحل تورنتو، به حمایت از اهداف سیاسی دولتی که توسط دولت پشتیبانی می شود، کمک خواهد کرد. بطور کلی برنامه ریزی منطقه در جهت رسیدن به اهداف زیر می باشد:

۴. کاهش پراکندگی و گسترش شهر
۵. تدوین و توسعه جوامع پایدار مخصوصاً در حوزه راندمان انرژی
۶. توسعه مجدد برون فیلد و پاکسازی زمینهای آلوده
۷. افزایش رقابت اقتصادی
۸. ایجاد پارک ها و مکان های عمومی بیشتر

مدیر سواحل تورنتو و جان کمپل^۴ اعلام کردند «پیشرفت در امتداد ساحل این نکته را به ما می رساند که زمان مناسب تصمیم گیری در مورد مکان بزرگراه در آینده تورنتو کدام است؟» و تعدادی از پروژه های بازنده سازی مجدد ساحل از قبل در حال اجرا بوده اند و بیشتر آنها نیز در مراحل طراحی قرار دارند. هرگونه تصمیمی در مورد آینده ی شاهراه گاردینر بر روی کار ما جهت ایجاد یک اسکله جهانی که اهالی تورنتو می توانند در آن، زندگی، کار و بازی کنند تاثیر می گذارد.

پیشنهاد از بین می رود : دیدگاه باقی می ماند

طرح المپیک و برنامه ی ساحلی مرتبط با آن ابزاری بود که تورنتو از طریق آن می توانست جایگاه خود را در طرح جهانی تعیین کند و به

1 - Gardiner
 2 -Waterfront Toronto
 3 -City of Toronto
 4 - CEO John Campbell

عنوان یک شهر در سطح جهانی مطرح شود. اسناد قانونی و سیاسی حاصل شده از فعالیت طرح المپیک مقایسه های آشکاری را میان تورنتو و شهرهای بین المللی دیگر مانند لندن، بارسلونا، بالتیمور و نیویورک، که گفته می شود منافع ابتکار عمل توسعه ی ساحلی را بدست آورده اند، کرده است. در حالیکه بسیاری از این شهرها تأثیرات منفی اجتماعی، محیطی و اقتصادی حاصل شده از این پروژه ها را تجربه می کنند، اما سود اقتصادی برای تجارت، ایجاد سرمایه گذاری خارجی، بهبود زیبایی شناسی شهری، دلارهای وسوسه برانگیز ثروتمندان جهانگرد و ایجاد محیطی شاد، جهانی و ظریف، گفته می شود از تغییر یافتن ساحل هایی ایجاد شده اند که به عنوان طرح هایی برای تورنتو و پاسخ نهایی برای مشکلات دیرینه ی ساحل تورنتو مورد تحسین قرار می گیرند. تورنتو در شرف تغییر خود به یک ابزار سرمایه گذاری از طریق ساخت بزرگترین ساحل جهان، که از طرح توسعه، بر پایه ی سرمایه گذاری سوداگرانه، در بنیاد سبز استفاده می کند، می باشد.

نتیجه گیری

می توان گفت اقدامات گوناگون صورت گرفته تحت شرایط محلی ویژه و تأثیر گرفته از طریق تغییرات اقتصادی و سیاسی فوق محلی در ایجاد یک منظره ی شهری بسیار مهم می باشند. در انجام چنین کاری، این مقاله نشان می دهد که آنچه در یک ساحل شهری رخ می دهد، انعکاس تحول شهرها و تغییرات اقتصادی، سیاسی در محل قرارگیری شهر می باشد. روش اکوسیستمی کمیسیون سلطنتی درباره آینده ی ساحل تورنتو، نه تنها به عنوان نظم دهنده اجتماعی برای تسهیل رشد اقتصادی بلکه به عنوان نمونه ای از اصلاحات گسترده و جدید انجام شده در روابط اجتماعی و شهری اونتاریو محسوب می شود.

بررسی انجام شده در این مقاله نشان می دهد با مدیریت صحیح در شهرهای امروزی، باید در جهت تحقق و اجرای طرحها گام برداشت که در این راستا باید با مدیریت صحیح بیش از هر چیز از ذخیره های طبیعی و سرمایه های سبزمان حفاظت کرده و در تقویت هر چه بیشتر آنها کوشید. بدین منظور تقویت و احیاء لبه های آبی و تبدیل آنها به فضاهای شهری طبیعی، نسبت به خلق فضاهای شهری سبز که شاید به راحتی نتوانسته خود را با طبیعت اطراف تطبیق دهند، از جمله راهکارهایی است که صرف وقت و سرمایه کمتری را به دنبال دارد. بدین ترتیب ما فضاهای سبزی خواهیم داشت که در قلب شهرهایمان نقاطی برای تفریح و تفرج شهروندان به شمار می آیند و نیز با حفظ و تقویت آنها به عنوان فضاهای تفریحی، حیات و زندگی دوباره را به این مناطق بازگردانده و فضای شهری مطلوب و با کیفیتی را نیز خواهیم داشت. همانطور که می دانیم طراحی شهری نظم بخشیدن به آشفتگی که در پی هر دگرگونی کالبدی در شهر پدید می آید است، همان طرحهایی که در تورنتو وجود دارد. این تخصص در واقع پیوند دهنده طرحهای بالادست و پایین دست اجرایی و معماری است. از آنجایی که هر طرح شهری دارای مزایا و معایبی است باید در جهت افزایش بهره وری طرحهای شهری تلاش کرد و با استفاده از این تجربیات در بالابردن سطح کیفیت و افزایش بازدهی طرحها، در راستای خلق محیطهای خلاق و پویای شهری گام برداشت.

منابع:

1. www.answers.com
2. www.wikimedia.org
3. www.wikipedia.com
4. www.architonic.com
5. www.isiri.com
6. www.waterfrontoronto.com
7. www.nanosresearch.com
8. Jennefer Laidley(2006).»The ecosystem approach and the global imperative on Toronto s Central Waterfront» From:www.sciencedirect.com

این مقاله برگرفته از ترجمه مقالاتی از سایت های علمی که در منابع عنوان شده است می باشد.
 دکتر مصطفی عباس زادگان: استاد راهنما
 فاطمه فاضلی: دانشجوی کارشناسی ارشد شهرسازی- طراحی شهری دانشگاه آزاد اسلامی- واحد قزوین